

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

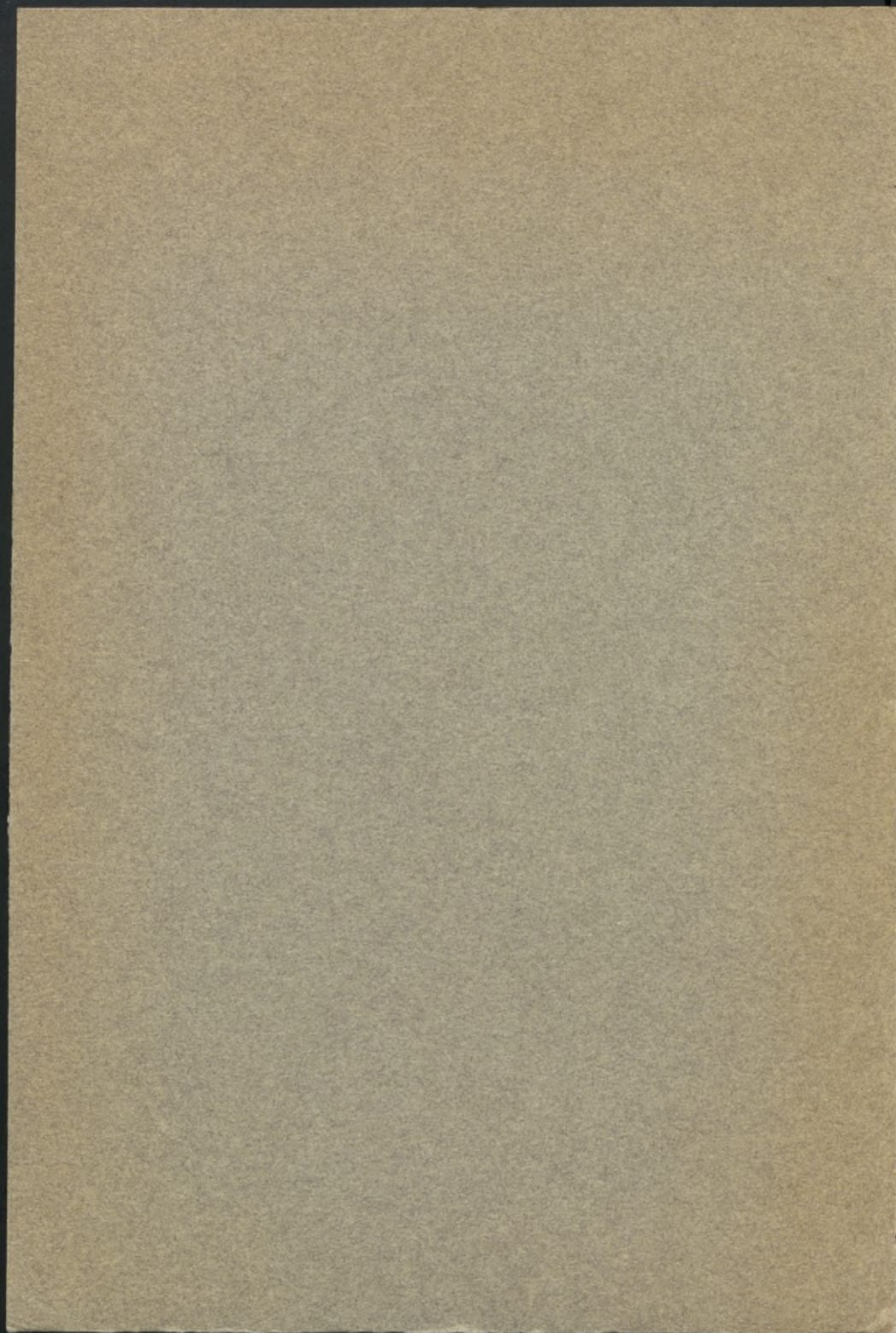
UPPSALA
UNIVERSITET

Ex Libris
No.
Subscrip.

[Danielsson, A. F.]
Tugana et spindlaure.

1889.

*(Mr.) Socialdem.
för
Militärsk.*

SOCIALDEMOKRATISKT BIBLIOTEK. I.

[Danielsson, Axel Ferdinand]

FLUGORNA OCH SPINDLARNE.

PRIS 5 ÖRE.

MALMÖ,
SOCIALDEMOKRATISKA FÖRENINGENS FÖRLAG.

*+ 10.40
1473*

SOCIALDEMOKRATISKT BIBLIOTEK. I

FLUGORNA OCH SPINDLARNE.

PRIS 2 ÖRE

MALMÖ,
ARBETETS-TRYCKERI,

1889.

I kännen honom alla, den rundryggiga insekten med mjuk klibbig kropp, som i mörka vrår, så långt som möjligt fjerran från dagens ljus, hopspinner sitt mordiska nät, hvori de arma oförsigtiga eller lättsinniga flugorna låta fånga sig och finna döden. Detta förhatliga odjur med runda, glasartade ögon och långa utåt krökta ben, som äro så förträffligt egnade att kringsnärja och kväfva offret, detta odjur är spindeln.

Se, hur kallt och obevekligt han sitter i sin vrå och lurar på bytet, som skall närma sig hans maktområde, eller hur han med infernalisk skicklighet anlägger den dödsbringande väfnaden, som skall fånga och utan förskoning snärja den svaga flugan! Det afskyvärda djuret använder ofta mycken tid på att fullständiga sitt nät efter alla konstens regler, på det att bytet icke i något fall skall kunna undkomma.

Först spinnes en tråd, så två, tre — ännu flere. Han uppdrar tvärtrådar och sammanbinder dem med nya tvärtrådar, så att hans offers ansträngningar till och med i den högsta dödsångest, icke skola vara i stånd att sönderrifva nätet, knappt sammandraga det.

Ändtligen är nätet färdigt, försätet utsatt, att undvika det är knappt möjligt — spindeln drar sig nu tillbaka i sin håla, tills en löjlig fluga, drifven af hungern, kommer fram för att söka sig näring.

Han behöfver icke vänta länge, flugan kommer snart flygande. Och under det den arma söker än här än der, stöter hon plötsligt på de framför henne utspunna trådarne, hon invecklar sig i dem, hon

söker lösgöra sig — och det är för alltid förbi med henne.

Knappt ser spindeln sitt offer fången, förr än han med blodgiriga blickar och krökta klor lemnar sitt smyghål och mer eller mindre långsamt närmar sig bytét — han behöfver icke skynda sig, det vidriga djuret vet alltför väl, att den arma insekten, en gång fången, icke kan undkomma honom. Oupphörligt närmare kommer han, med sina glupska, hafsgroena ögon mäter han sitt offer och beröfvar det förnuftet. Flugan darrar af ångest, ty hon ser faran, som hotar henne, hon söker lösslita sig ur trädarne som omgifva henne, hon vill fly och utmattar derigenom sina krafter i förtviflade försök.

Men ansträngningarne äro fruktlösa. Spindelväfven omsnärjer henne mer och mer, och spindeln kommer oupphörligt närmare. Vid hvarje rörelse, som flugan gör för att arbeta sig ut ur nätet, i hvars tunna och dock ändamålsenliga maskor hon låtit fånga sig, lägga sig allt flere trådar omkring henne; slutligen faller hon flämtande och utmattad, utan motståndskraft i sin fiendes, sin besegrades, den fruktansvärde spindelns våld.

Och nu sträcker det vidriga djuret sina håriga antenner emot henne, famnar henne och kramar henne tillsammans. Sedan börjar han suga sitt svaga bytes darrande kropp, en gång, två gånger, tre gånger allt efter som han har lust och aptit. När han får släckt sin törst efter blod, lemnar han henne utan att ha fullkomligt dödat henne. Så kommer han åter och suger på nytt, går åter bort och vänder tillbaka, tills den olyckliga flugan är helt och hållet uppslukad, tills hon har hvarken ben eller närande safter. Och det dröjer länge, ofta mycket länge, tills den arma insekten är helt och hållet död.

Men så länge den girige vampyren i sitt offers kropp eller lik finner en atom lifskraft att utpina, lemnar han det icke ur sigte. Han andas dess lif, suger i sig dess kraft, dricker dess blod och lemnar det först, när ingenting, absolut *ingenting* finnes kvar.

Då blir den arma flugan, död, utsugen, lättare än en agn, ändtligen befriad ur nätet. Den första vindpust tager henne med sig, och *allt är förbi*.

Men spindeln återvänder mätt och nöjd till sin håla. Han är nu tillfreds med hela världen och finner denna ännu alltid behaglig att lefva i — — — — —

Dessa flugor, som man suger blod och safter ur och dödar, dessa flugor, som man uppslukar och af hvilkas lifskraft man lefver, det är ni, proletärer i stad och land! I under oket bragta folk, I andlige arbetare, I industriarbetare, I darrande unga flickor och svaga förtryckta kvinnor, som icke vågen fordra edra rättigheter, I olyckliga offer för militärväldet, med ett ord, I arma utplundrade, som man slungar långt ifrån sig, när man ingenting mera har att beröfva er, I, som ären hela landets produktion, hjerta, förstånd och lefvande kraft, och som man icke beviljar annan rätt än den att i all stillhet sluta ert elände i en vrå, under det det varit ert blod, er svett, er möda, edra sinnen, ert lif, som gjort dem starka och mättat dem, *dem*, edra herrar och förtryckare: *de vidriga spindlarne*.

Spindlarne, de äro herrarne, de rike penningmännen, utplundrarne, spekulanterna, kapitalisterna, förförarne, det höga presterskapet, godtyckligheten, hvarunder vi sucka, upphofsmännen till de dåliga lagarne, som förtrycka oss, tyrannerna, som underkufvat oss. *Spindlarne*, det är alla de, som lefva på vår, folkets bekostnad, som trampa oss under fötterna och hånleende bespotta våra lidanden och våra fruktlösa bemödanden.

Flugan, det är den stackars arbetaren, som måste underkasta sig alla drakoniska föreskrifter, som arbetsgifvaren behagar påbjuda, emedan den olycklige står utan medel och måste skaffa näring åt sig sjelf och de sina. *Spindeln*, det är den store fabriksherren, som på hvar och en af sina arbetare förtjenar 5 till 6 kronor om dagen och dervid vägar, nej *nedlåter* sig

att för 12 till 14 timmars arbete bevilja dessa en svältlön af 1 till 3 kronor som högsta nåd.

Flugan, det är grufarbetaren, som offerar sitt lif i grufschaktets kväfvande luft för att aftvinga jorden skatter, hvilkas njutning icke är bestämd för honom. *Spindeln*, det är aktieegaren, som ser sin aktie stiga dubbelt och tredubbelt och dock aldrig blir tillfredsstäld, som alltid eftersträfvat högre utdelning, som bestjäl arbetarne på vinsten af deras möda och, om de våga fordra den minsta löneförhöjning, ropar på militär för att nedskjuta »upprorsmännen».

Flugan, det är barnet, som redan i den spädate åldern måste arbeta tungt på fabriken, i verkstaden, i föräldrahuset, *spindeln*, det är icke de arma föräldrarne, som af nöden drivas att offra sitt barn, utan det är de nuvarande nedriga tillstånden, som för dem gjort detta förnekande af den naturliga känslan, denna upplösning af deras egen familj till en jernhård nödvändighet.

Flugan, det är folkets ärbara dotter, som på ett hederligt sätt vill försörja sig, men finner intet arbete, om hon icke prigsifver sig åt principalens eller fabriksherrens lustar, som begagna henne och sedan kallt och känslolöst jaga henne bort — ofta med ett barn under hjertat — för att undvika »skandalen». *Spindeln*, det är den unge uppblåste snobben, den lättjefulla odågan af »god familj», som under skratt förför oskyldiga flickor och drager dem ned i smutsen, som sätter en ära i att ha vanärat så många kvinnor som möjligt.

Flugan, det är du, flitige åkerman, der du plöjer jorden åt den rike godsherrn, der du sår kornet, som du icke skördar, der du upphemtar frukter, som du icke njuter. *Spindlarne*, de äro landtpatronerna, som utan ro eller rast låta sina stackars arrendatorer, sina drängar och daglönare, arbeta, på det att de sjelfva må kunna föra ett lättjefullt och njutningsrikt lif, kunna lysa och prunka, som år från år höja arrendena och nedtrycka priset på det redliga arbetet.

Flugorna, det är vi, allesamman, vi fattiga och

enfaldiga, som alltid hafva skälft vid offeraltarets fot, vi, som hafva sänkt hufvudet under prestens förbannelser, vi, som till kyrkans ära och förnjöjelse hafva bekämpat och förtryckt hvarandra, vi som krökt ryggen och böjt knäna, vi, som låtit våra förtryckare njuta frukterna, som deras orättvisa förskaffade dem, medan vi blifvit andligt förklamade genom religionens vanslägtande inflytelse. *Spindlarne*, det är svartrockarne med falsk och lurande blick, som snärja sina troendes enfaldiga sinnen med sina skändliga läror och odla försoffningens och förslafvandets ande, de, som förgifta själarne och, som t. ex. Polens öde bevisar, dömma hela nationer till undergång.

Med ett ord, flugorna, de äro de förtryckta, de underkufvade, de utplundrade, spindlarne, de äro de afskyvärda spekulanterna, godtyckligheten, despotismen, i hvilken form de än framträda.

För i världen utkastade spindlarne sina nät från de stora borgarne och slotten, i våra dagar välja de med förkärlek sina tillhåll i det industriella livets stora medelpunkter, i de rika kvarteren, der vår tids lyckliga bo. Man finner dem företrädesvis i de stora fabriksstäderna, men de innästla sig äfven på landet och i de små landsortsstäderna, de äro öfverallt, der utplundringen blomstrar, hvarest arbetaren, den egenomslöse proletären, den lille handverkaren, daglönaren, den skuldsatte småbonden utan förskoning äro utsatta för spekulanternas tygellösa vinningslystnad.

Och hvar det än må vara, i stad eller på land, se vi de arna insekterna förgäfves söka lösslita sig ur sina fienders nät, se vi hur de försmäkta, huru de sammantorka och huru de dö.

Hvilka förfärliga scener ha ej under århundradets lopp utspelats i denna kamp mellan de svaga flugorna och de blodgiriga, fruktansvärda spindlarnel! Det är en lång blodig lidandets historia. Men hvarför berätta den på nytt? Det förflutna har aflösts, låtom oss tala om det nuvarande och om framtiden!

Låtom oss närmare betrakta den kamp, som flugorna och spindlarne i våra dagar föra med hvar-

H/6 39

andra, låtom oss lära känna de vilkor, hvarunder den försiggår, låtom oss söka få klart för oss, oss flugor, huru de äro konstruerade dessa nät, som våra fiender uppställa emot oss, låtom oss söka undkomma försåtet, och framför allt förenom oss, vi, som enskilda äro för svaga att sönderslita näten som kringnärja oss. Låtom oss sönderspränga kedjorna, som fjjettra oss, följaga vår fiende ur hans smyghål, utbreda öfverallt ljus, upplysningens klara ljus, på det att det smutsiga odjuret icke längre i mörkret må bedrifva sitt mordiska handverk!

Ack, om I ville, flugor, om I blott ville, I voren öofvervinneliga! Spindlarne äro visserligen ännu i dag starka, men gent emot er äro de endast ett fåtal. Men I, I flugor, äro visserligen utan betydelse och inflytande, men edert antal är omätligt, I ären lifvet, I ären verlden — om I blott *ville*. Om I blott ville förena er, så skullen I med ett enda slag af edra vingar kunna sönderslita alla trådar, förstöra alla nät, i hvilka I för närvarande ären fjjettrade, i hvilka I flänten och omkommen af hunger. Förbi vore all nöd och allt slafveri, **om I blott ville!**

Så låren er då att vilja!

1001851053

